

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

12.11.2012

KONSERNIOHJE

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapolitiittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi sillä määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

2. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee Äänekosken kaupunkikonserniin kuuluvia tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöjä ovat osakeyhtiöt, säätiöt ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Ohjeita on soveltuvien osien ja muiden omistajien ohjeet huomioiden noudatettava myös kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä (omistus 20-50 %).

Konserniohje tulee käsitellä tytäryhteisöjen hallituksessa tai vastaavassa hallintoelimessä.

3. Raportointi ja tiedoksianto

3.1. Konsernijohto ja tehtävät

Kaupungin eri viranomaisten tehtävien ja toimivallan jaosta sekä hallinto- ja päätöksentekomenettelystä määrätään mm. hallintosäännössä.

Kaupunginvaltuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- valitsee edustajan tai edustajat kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin

Yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Kaupungin edustajat pyrkivät toimimaan tytäryhteisöjen hallintoelimissä siten, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan.

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinoimista ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat

- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpideehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyy sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimitää kokousedustajan

Toimialajohtajat / rahoitusjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liiketoimintayhtiöiden seuranta suorittaa rahoitusjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

3.2. Edustajien valinta tytäryhteisöjen hallintoelimiin

Tytäryhteisöjen hallintoelimiin edustajia valittaessa pyritään siihen, että omistajaohjaukseen ja -valvontaan osallistuvilla henkilöillä on liiketaloudellista ja/tai tytäryhteisön toimialueen asiantuntemusta. Edustuksella pyritään turvaamaan kompetenssia arvioida tytäryhteisön johdon toimintaa toiminta-ajatuksen, strategioiden ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta.

Edustajien valinnassa huomioidaan lisäksi kuntalainsäädännön mukainen poliittinen ja sukupuolen mukainen edustavuus sekä yhteiskunnallinen kokemus. Vuokrataloyhtiöiden hallitusten valinnassa huomioidaan lisäksi säädökset asukkaiden edustuksesta.

Kuntalain (52 §) perusteella yhteisöjääviä ei sovelleta kunnan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan hallintoelimen jäseneksi, joka on valittu kunnan

edustajaksi. Kun tytäryhteisön asiaa käsitellään kunnan hallinnossa, em. kunnan edustaja ei ole esteellinen, jollei kaupungin ja yhteisön edut ole ristiriidassa tai asian tasapuolinen käsittely vaarannu.

3.3. Edustajien ohjeistaminen ja tietojen antaminen kaupungille

Yhteisön sekä kaupungin edustajat yhteisön hallintoelimissä aktiivisesti arvioivat yhteisössä käsiteltävien asioiden suhdetta kaupungin ja koko kaupunkikonsernin etuun sekä tarvittaessa saattavat asian konsernijohtoon käsiteltäväksi mahdollisten kannanottojen määrittelyä varten.

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan kaupunginhallitusta vuosittaisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä sekä lisäksi aina, kun yhteisön toiminnassa on tapahtumassa oleellisia linjaus- tai muita muutoksia tai kun, yhteisön toimintaympäristö on oleellisesti muuttumassa.

Tytäryhteisöissä hallituksen tehtävänä on tytäryhteisön strateginen johtaminen, ja jäsenillä on velvollisuus ottaa huomioon yhteisön etu. Tarvittaessa jäsenen on syytä pyytää konsernijohtolta toimiohjeet.

4. Taloudenhoito ja konsernitilinpäätökseen liittyvä ohjeistus

Tytäryhteisöt noudattavat kalenterivuoteen sidottua tilikautta. Tytäryhteisöt käyttävät konsernijohtoon hyväksymää tilinpitopalvelua.

Tytäryhteisöt noudattavat kaupungin tilipuitteita siten, että taseiden ja tuloslaskelmien nimikkeiden sisällöt ovat mahdollisimman yhdenmukaiset ja yhdistelykelpoiset.

Tasetilit eriytetään siten, että keskinäiset saatavat ja velat voidaan eliminoida. Tuloslaskelman tilit laaditaan siten, että keskinäiset tuotot ja kulut sekä näiden oikaisuerät voidaan eliminoida.

Tytäryhteisöt noudattavat kaupungin hyväksymiä arvostus- ja jaksotusperiaatteita. Tytäryhteisöt noudattavat soveltuvin osin kaupunginvaltuuston hyväksymää suunnitelman mukaisia poistoja koskevaa poistosuunnitelmaa.

5. Tarkastus

Kaupungin tarkastuslautakunta huolehtii kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Kaupungin tytäryhteisö valitsee tilintarkastajakseen kaupungin tilintarkastustehtävää suorittamaan valitun JHTT-yhteisön tai sen nimeämän tilintarkastajan.

Kaupunki ilmoittaa tytäryhteisöilleen tilintarkastajansa valinnasta ja huomioi tarjouskilpailua suorittaessaan tytäryhtiöidensä tilintarkastuksen suorittamisen edellyttämät näkökohdat.

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa tarvittavassa laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

6. Rahoitus

Valtuusto päättää kuntakonsernin rahoituksen perusteista. Kaupungin rahoitusjohdolla on vastuu konsernin yhteisen rahoitus- ja lainoituspolitiikan valmistelusta.

Kuntakonsernin taloutta suunnitellaan ja koordinoidaan kokonaisvaltaisesti. Konsernin rahoitushuollossa hyödynnetään kaupungin luottokelpoisuus ja pyritään saamaan volyymietuja.

Tytäryhteisöt ilmoittavat ennalta kaupungille tulevista lainoitustarpeistaan. Lainan ottamisen valmistelusta sovitaan yhdessä kaupungin rahoitusjohdon kanssa.

Lainojen takauksista tytäryhteisöt tarkistavat mahdollisuuden kaupungin omavelkaisen takauksen käyttöön.

Sijoitustoiminnassa tytäryhteisöt noudattavat soveltuvin osin kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita sekä neuvottelevat ennen sijoituspäätösten tekoa kaupungin rahoitusjohdon kanssa.

7. Riskien hallinta

Kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, joka perustuu riittävään riskien kartoitukseen. Kunkin yhteisön suorittaman kartoituksen perusteella määritetään ne periaatteet, joiden mukaan vahinkoriskiä siirretään katettavaksi vakuuttamisella.

Vakuutuspalvelut hankitaan konsernille yhteisen tarjouskilpailun perusteella, ellei yhteisön toiminta edellytä useammin tapahtuvaa kilpailuttamista.

8. Ennakkolupamenettely

Konserniyhteisön tulee hankkia etukäteen konsernijohdon suostumus seuraavissa asioissa:

- toimialan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
- merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- yhtiöjärjestyksen oleellinen muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- liiketoiminnan tai kiinteistön myyminen tai muu oleellinen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
- lainanotto tai vakuuden antamiseen.
- takauksen antaminen kolmannen osapuolen hyväksi.

9. Henkilöstö

Tytäryhteisöt noudattavat yhtenäistä, kaupungin koordinoimaa henkilöstöpolitiikkaa.

Henkilöstöä hankkiessaan tytäryhtiöt huomioivat konsernin sisäiset resurssit.

Henkilöstökoulutusta suunniteltaessa huomioidaan koko konsernin koulutustarpeet.

Henkilöstön palkkauksen ja muiden sopimuksenvaraisten etuuksien määrittelyssä noudatetaan yhtenäisiä periaatteita.

Tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotosta sovitaan konsernijohdon kanssa.

Tytäryhteisöt liittyvät Kuntien eläkevakuutuksen jäsenyhteisöksi, ellei konsernijohdon kanssa toisin sovita

10. Keskitetyt ja yhteiset konsernitoiminnot

Kaupunkikonsernissa hyödynnetään yhteisesti tuotettuja tai hankittuja tukipalveluita.

Hankkiessaan ja tarjotessaan palveluja kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tulee hankintoja ja kilpailutusta koskevan säännösten puitteissa huomioida kokonaistaloudellisuus koko konsernin kannalta.

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee hankkia tai harkita hankintaa keskitetysti seuraavissa hankinnoissa:

- hankinnat vuosihankintasopimusten puitteissa
- tietotekniikkalaitteet, -palvelut ja -järjestelmät
- puhelinjärjestelmät
- vakuutuspalvelut
- toimitilajärjestelyt.

Hankinnoissa tulee kilpailulainsäädännön ja hankintaohjeiden puitteissa huomioida konserniyhteisöjen tarjoamat palvelut.

Kaupungin tilapalvelu koordinoi kaupunkikonsernin tilojen käyttöä. Tytäryhteisöt huomioivat konsernin omistuksen toimintojensa sijoittumista koskevissa ratkaisuisaan.

Kaupungin tietohallinto koordinoi kaupunkikonsernin tietotekniikka- ja telepalveluita. Tavoitteena on yhtenäisten tietojärjestelmien hyväksikäyttö.

11. Viestintä

Kuntalain (29 §) mukaan kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen myös yhteisön tai säätiön toiminnasta. Tämän mukainen tytäryhteisön tiedottamisvastuu on ensisijaisesti yhteisöllä itsellään. Mikäli tiedottamisen aihe liittyy oleellisesti emon tai muiden tytäryhteisöjen toimintaan, tulee tiedottamisesta sopia yhdessä.

Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikka. Yhteisöt noudattavat soveltuvin osin kaupungin tiedottamisen ohjeita.

12. Ohjeen voimaantulo

Kaupunginhallitus hyväksyy konserniohjeen. Ohje astuu voimaan välittömästi hyväksymisen jälkeen.